

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
" pol leta 4 " — " "
" četrt " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k.
" pol leta 5 " — " "
" četrt " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno dvestopno vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 " " " " 2krat, 4 " " " " 3krat. večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

O sedanjem položaji.

Novo leto nam ni nič novega prineslo. V ministertvu se vaga ne more obrniti niti na desno niti na levo. Zatorej je čuti, da se misli večina z manjšino pogoditi, da torej ne bo pred adreso državnega zbora nobene izločitve nasprotnih življenj v osmoglavnem vrhu zdanje vlade. Vidi se, da Giskrovi listi s tacim izidom ne bodo zadovoljni. Oni, ki bi zmerom in povsod radi ostali kladvo, hočejo tudi tu pomirljivi del ministerstva že zunaj parlamenta odstraniti, da bi tako napravili novo „zwangslage“, da bi v adresni debati lahko vplivali in pritiskali. Kolo so je torej hitro zavrtele tako, da so zdaj oni, ki imajo povsod ustavnost na jeziku od same ustavovernosti protiustavni. Dobro je torej, da se ministerska kriza odlašča, ker tajiti se ne da, da so bili v predzadnjih dneh Giskrovci zopet bolj na površje prišli. Nekoliko časa je zdaj dobljenega in v tem se lahko marsikaj predrugači. Upati je, da bode opozicija v državnem zboru vse svoje sile v boj adresne debate privela. Zlasti od Slovencev in Poljakov smemo pričakovati, da bodo odločno postavili tirjate svojega naroda zboru na mizo, in enkrat za vselej povedali, da se narodi ne morejo dalje dati tako za nos voditi kar se tiče izpolnitve njih skromnih želja, kakor je to bilo dozdej. Od slovenskih državnih poslancev smemo odvažnega postopanja, in eventuelno izstopa iz drž. zbora tem preje pričakovati, ker smo zadnji čas videli, da je g. Svetec ničevost in nepravilnost zdanjega ministerstva spoznal in se v odseku hvalno vedel. Smemo več odvažnosti od slov. poslancev tem preje pričakovati, ker oni sami najbolj vidijo, kako se jim dana obetanja niso spolnila, tako da je slov. narod gledé narodnih pravic še vedno tam, kjer je bil pred dvema leti, pred — prvo adresno debato tega državnega zbora, ktere se Slovenci ne spominjamo s posebnim veseljem.

Ako smo tú poskusili v kratkih vrsticah spregovoriti o sedanjem avstrijskem notranjem položaji, nikakor nismo mislili, da bo naša slika popolna, dovršena. Sploh se nam nemogoče zdi, narisati tako podobo. Ne

da bi si državopravni dogodki, veliki državniški čini stali drug drugemu na poti in motili sliko in slikarja. Nasprotno! Že več nego mesec dni tiči naš državniški voz v blatu, v ktero ga je zvozila domišljija o svetovnem poklicu nemštva, in njegovim voznikom se ni hotela pokazati zvezda, ki bi jim zaznamovala, kje se bo rodil zveličar grešne Avstrije. Letali so samo za neko vešo, ki pa ni mogla ogreti niti njih niti narodov, ne mogla pokazati jim poti do notranje sprave in miru. Edino kar je ta zmedeni čas rodil, je dvoje pisem z ugovori in protiugovori, ktere je doktorsko ministerstvo prav po odvetniški šegi predložilo najvišjemu sodniku, ustavnemu cesarju. Dogodki nas torej niso motili, pač pa goste megle, ki so se iz ministerskih soban in iz inspiriranih časnikov valile mod avstrijski svet. Še zdaj se vale, druga proti drugi. Ako so denes „Presse“ in vsi časniki, ki dišejo Beustov in Bergerjev duh, oklicali da so se ministri med seboj zedinili, že je jutri „N. fr. P.“ pri rokah in trdi, davse to ni res, na spravo ni misliti in vse dotične časnikarske pisarije niso bile družega nego umetna poskušnja Beustova poriniti vso krizo na dolgo klop. In zopet se oglasi Beustova „Reich. Ztg.“ trdé, da spomenica ministerske večine sploh ni segala manjšini do živega, ampak da je bila spomenica ponajveč teoretično razlaganje o škodljivosti in neizvršljivosti federalizma. Jako verjetno je sicer tudi to, da so naši ministerski teoretikarji zopet enkrat poskusili docirati, toda če so se zedinili na podlagi negacije federalizma, potem se slovanski narodi ne bodo imeli dosti povpraševati, kaj je njim storiti. Ministerski negaciji bodo nasproti stavili svojo negacijo, kar so delali tudi dozdej, pa bodo morali v prihodnje delati tem odločneje, ker bo menda tudi ministerstvo zopet poskusilo pokazati nekoliko svoje „energije“, ki se je pa zdaj že nekterikrat tako slabo obnesla. Če si je torej ministerstvo postavilo geslo: federalizem ne sme obveljati, potem ostanemo mi pri starem geslu: naj ne obvelja nič! Nič — namreč v državopravnem obziru, in naša naloga ostane kakor do zdaj: opozicija proti sistemi in zbujanje naroda, da

bomo oboroženi in pripravljeni, kader bo bila naša ura!

Slovanski častniki.

Našim bralcem je znano, s koliko brezobzirnostjo vojaški častniki v Avstriji pišejo o Slovanih. Dalmatinski upor je bil kakor nalašč narejen za te rokovnjače. Ni nas volja tú ponavljati psovalk, kiso se nagromadile zadnje mesece po nekterih vojaških novinah proti Dalmatincem in Slovanom sploh, to tem manj, ker so ti cestni vitezi s svojim žolčem ravno nasprotno dosegli, nego so nameravali — v armadi sami so zbudili slovansko opozicijo med slovanskimi častniki, ki so poslali najprvo v dunajsko „Zuk.“ živ protest, kteri je potem potoval tudi v druge pošteneje časnike nemške in nenemške. Nam se ta izjav slovanskih častnikov dozdeva tako važen, da mu moramo odmeriti nekoliko prostora v svojem listu, če so ga morebiti nekteri naših bralcev tudi že poprej brali kje drugje. Protest je napisan na g. državnega vojnega ministra in se po kratkem uvodu glasi: „Ne bomo se spodtkali nad tem, da je „vojašk poročevalec“ v enem tukajšnjih (dunajskih) časnikov svojo mesečno plačo v „predragem“ Dunaji hotel zboljšati s svojimi razpravami in kritikami o naredbah proti upornim Bokeljem; ravno tako malo nas je volja izrekati svojo sodbo o „strokovniški“ vrednosti onih na široko raztegnenih pisarij. Toda glasno moramo protestovati proti razžaljivemu, ognusno osornemu, naravnost surovemu načinu, po katerem se oni poročevalec, ki ima morebiti z Vašo Ekscelenco svojo delavnico v enem in istem nadstropji, predrznuje obsojati vse one narode avstrijske države, s kterimi biti enega pokolja je naš ponos, do kterih nas kot sorodnike veže najsvetejše čustvo. Ta „vojaški poročevalec“ je pital n. pr. pred dvema dnevoma vse prebivalce Bokeljske brez razločka s „kanibali“ in vendar so oni tako dobro avstrijski državljani, kakor mi sami, in je vse krščanske prebivalce balkanskega poluotoka psoval kot

Listek.

Dr. Lovro Vogrin, stolni prošt itd. labodskega kapiteljna.

(Nekrolog; spisal Davorin Terstenjak.)
(Konec.)

Vogrin je prišel leta 1843. za vikarja velike fare v Ptuj; tudi tukaj je izpolnoval zvesto svoje dolžnosti skoraj tri leta, posebno je bil čislán in iskan kot razsvitljen dušni pastir, kot pomiritelj med sovražniki; in ravno te njegove lepe lastnosti bi posebno rad omenjal. Krotki njegov duh, blago njegovo srce, mili njegov pogled, prepričalne iz ljubezni govornene mirne njegove besede so znale marsiktera razdražena srca spraviti in pomiriti. Vogrin je bil duhoven mož v pravem pomenu besede, ali njegova pobožnost ni bila nestrpljiva, in njegovi nauki nikdar ne nepraktični. Sodbo to sem slišal iz ust treznih in izkušenih duhovnikov, kteri so poslušali njegove konsideracije in meditacije pri duhovnih vajah. Kako so ga verni Ptujčani ljubili, pričujejo mnoga darila, ki jih je dobil v hvaležen spomin pri svojem odhodu leta 1864. na faro sv. Trojice pri Mali Nedelji.

Tukaj je pred njim bil za župnika slavni slov.

pisatelj in domoljub A. Krempel. Kakor je bil Krempel originalen v življenji, tako tudi pri izstopu iz življenja. V svojo oporoko je postavil paragraf, po katerem je sporočil prihodnjemu nasledniku svoje gorice (vinograde) in travnike, pa le takrat, ako je naslednik znan slovensk domorodec. Vogrinu ni bilo težko tega izpričati; takrat je človek samo smel na policijo iti, ako se je hotel izpričati kot Slovenec. Sodnik, ki je zvrševal Krempelovo oporoko, tudi se ni spodtkal nad Vogrinom, ko mu je izročil vinograda in travnika, kar pričuje, da je Vogrin bil sodnijsko spoznan domoljub slovenski. Koj po svojem nastopu kot župnik malonedeljski mu je škofijstvo izročilo oskrbnitvo ljutomerskega dekanata, kterege zarad visoke starosti ni mogel več opravljati dekan ljutomerski. Kakor navajen vse popolnoma opravljati, je rajni Vogrin kot župnik bil skrben dušen pastir, razprostril je omiko med svoje župljane, in vsako leto več stotin slovenskih bukvic razširil med ljudstvo. Posebno kot nadzornik šol je odstranjeval nemškutarstvo iz šol, in skrbel za npravni, praktični poduk v šolah. Zraven tega se je pečal z gospodarstvom in nasledniku zapustil dobro narejeno in dobro obdelano prebendo. Tukaj je nadaljeval večo dogmatično knjigo, ktero je

začel spisavati rajni Krempel, ali ni dalje prišel, nego do tretjega člena vere. Rokopis se bode gotovo našel v njegovi zapuščini; pričakovati je, ker je Vogrin bil temeljit bogoslovec, izvrstno knjige, ktero bi naj na svitlo dalo društvo sv. Mohora. V rokopisih še utegne se najti več homiletičnih spisov, pridig, kerš. naukov; tudi te naj otme pozabljivosti „Slovenski prijatelj.“ V tej dobi je Vogrin pisal v Razlagovo „Zoro“ veči članek pod naslovom: „Vera in narodnost“, kterege bi svobodno prebral marsikteri sedajen nena-roden duhovnik. Rajni Vogrin je vedel vestno združevati pravovernega duhovnika in liberalnega domoljuba. Pa naj se beseda „liberal“ ne povzema v onem smislu, kakor se očituje v „bierhallah“. Politična liberalnost obstaja v čem drugem, nego samo v hvalkauji temporis acti, in robskem korakanji za trmoglavimi ali strahopetnimi glavarji. Leta 1852. se je Vogrin preselil na faro sv. Jurija pri Ščavnici, kjer je bil tudi postal okrožni dekan (kreisdehant). Kakor je sam rekel, je tukaj najsrečnejše živel. Ljubljen in čaščen od svojih farmanov, v posesti najlepših dušnih in telesnih moči, je deloval vsestransko kot učitelj, uradnik in domoljub. Njegove odloke so ljudstvu bile svete, ni mu nikdar nobeden farman ugovarjal — „gospod

„panslavistično drhal“ (gesindel). Nu, s to „panslavistično drhaljo“ je 16 milijonov državljanov v Avstro-Ogriji sorodnih in če tudi ne politično, čutijo se vendar etnično, literarično in duševno z njimi tako združene, kakor oni gospod „vojak“ svojimi „nemškimi brati“ na Bavarskem i. t. d. Komur morejo Srbi in Bolgari v evropski Turčiji biti samo „drhal“, on svojo psovalko obrača proti vsem avstrijskim Slovanom, torej tudi proti nam, c. in kr. častnikom armade, kar nas je slovanske krvi.

Pač nam je malo do tega, kaj ta „nemški mož“ v svojem slepem sovraštvu proti našemu narodu sam za-se misli o vseh onih mnogoštevilnih hrabrih in ženi-jalnih častnikih, ki so nekaj kot mladi sokoli izleteli iz gnezda nepozabljivega hrvaškega bana, ki so dan-denes po vseh cesarskih polkih v imenitnih službah in ki so se od leta 1848 najmarljiveje udeleževali vseh zmag naše armade. Ali da se proti nam vsem pišejo taka psovanja, da „vojašk strokovnjak“ to pošilja v javnost: tega ne moremo več mirno gledati, proti takemu tovarištvu se moramo kar najkrepkeje upreti. Temveč pa javno izrekamo, da se tudi mi častniki c. in k. avstrijske armade, ki smo rojeni Slovani, v srcu popolnoma skladamo z navdušenim prizadevanjem narodnih bratov, ki po viši kulturi in omiki težijo, in da poleg svoje brezpogojne vojaške dolžnosti (kakor smo jo zadnje mesece sicer s krvavečim srcem, a v popolni udanosti opravljali) in ravno najvišji službi v prid hrepenimo po onem času, ko se bodo blagoslova naše ustavnosti svobode in ravnopravnosti udeleževali vsi avstrijski narodi, nemški in slovanski, magjarski in romanski. Ne le na razne strani raztrgane „dežele in narodi“ v državi goje najgorkejšo vseh željo; tudi „enotna“, za eno misel navdušena, po enem poveljstvu vodjena armada se najživeje zanima za to, da se konečno enkrat ustanovi narodni mir.

Kajti več kakor polovica naše armade je slovanska in čem bolj kričeča postanejo psovanja in ščuvanja gori omenjene baže, tem glasneje se oglašajo narodno čustvo tudi v vrstah našega vojaštva, toliko nujnejša postaja nevarnost, da se tudi zadnje pribežališče državne celote avstrijske, da se tudi armada omaje v svojem moraličnem bistvu. To razdiranje, katero že itak od vseh strani preti, še pospešavati, in ga naravnost zbu-jati, kjer razdor ni še zburjen, zbu-jati s zabavljanjem in zbadanjem, tožbami in ovadami — to resnično ni naloga moža, ki na svoji sablji nosi častno znamenje cesarjevo.

In zatorej nujno in iz globočine svojega srca prosimo Vašo ekscelenco, kot našega najvišjega predstojnika, naj Vaša ekscelenca v prid službi Nj. cesarskega veličastva, v prid miru in zadovoljnosti častniške družbe, v največji prid vse armade službeno resno in odločno na srce položi vsem vojaškim sodelavcem pri častnikih,

da naj se takih, sicer že častnika nevredehnih surovosti in neotesanih narodnih ščuvarij vsaj kot vojaki skrbno ogibljejo in zlasti da naj tudi v armadi tako važni slovanski življenj obravnavajo z modro previdnostjo. Vaša ekscelenca predobro veste, da so slovanski polki od Avstrije najmanj si zaslužili, da bi se z nogami teptalo po njih, saj Vam je še v spominu, da leta 1848, ko so vse podlage državi omahovale in hrumeče se zrušili hotele, noben slovanski polk ni omadežil svoje zastavine prisese in svoje časti, kajti med slov. polki ni bilo niti „nemških grenadirjev“ niti „magjarskih husarjev.“

Dopisi.

iz Planine, 28. dec. [Izv. dop.] Kako se ubozemu kmetu vsled svojevoljnega ravnanja od strani tukajšnje grajščine godi, naj sledeče pokaže. Nek posestnik v bližnji vasi je prosil kot vpravičen v gojzdih grajščinskih že pred dvema letoma grajščino, naj mu dá les za lišno postrešje, katero mu je žugalo propasti. Ali kakor je že grajščina vajena, ki ne da bilke brez pravde, jela se je tudi s tem posestnikom tožiti. Prišle so med tem že določbe, da mora grajščina kmetu odkazati les, ker je pravica njegova očevidna; ali svoje-glavna grajščina mu vendar ni hotela odkazati lesa, kajti tukajšnji gozdar, v takih rečeh jako prebrisan mož, izrekel je svoj merodajni votum, da je postrešje še prav dobro, da bo stalo še 10 let. Ali kaj se zgodi? Denes zjutraj, ko je v hiši še vsa družina počivala, zagrmilo to še za 10 let trdno postrešje s strašnim ropotom in pokom na hišo in obdaj jo tako, da ni bilo mogoče nobenemu priti iz nje; kajti postrešje in seno, kterege je bilo okolo 100 centov pod streho, navalilo se je okrog hiše, da reveži skorej dihali niso mogli. Še le, ko so iz vasi prihitali ljudje in z velicim trudom odpravili lesovje in odmetali seno, so ubogo družino vso preplašeno in komaj živo izvlekli iz hiše. Edina sreča je bila, da je hišni strop bil še trden, sicer bili bi vsi pod toliko pezo strašne smrti umrli, in ne pomagalo bi, če bi g. gozdar tudi z vso svojo bistrumnostjo podprl bil strop in ga držal s svojo vse-gavedno glavico. Kdo je kriv tega, to bo vsak priprost človek lahko razsodil. Skrajni čas je, da se ubozemu, od vseh strani zatiranemu kmetu ohrani vsaj edino imetje, namreč življenje. Tukaj, g. Ogrinc, pokažite svojo že tolikrat hvalisano bistrumnost, tu imate gradi-va dovolj za naše področje, tu se poprimite dela, in pustite v miru „Hrvate“, kakor vaša milost „Sokole“ imenovati blagovoli.

Politični razgled.

iz Dunaja se brzojavlja „Politiki“: Neopravi-

doktor imajo posebno moč, rekli so farmani, da jih vse tako rado uboga“. Trudil se je za olepšanje cerkve, pripravil jej marsiktero novo orodje, med kterimi mu poje jarni zvon vsak dan glasno hvalo. Zraven tega nikdar ni miroval, obiskaval je bolnike, tolažil žalostne, celil rane na duši bolnim, oznanoval božjo besedo okrog in okrog pri vsaki večji cerkveni slovesnosti, in obraževal svoj duh s koristnim in podučevajočim berilom. Podpiral je šole in druge humanitarne naprave, zbiral v počitnicah okolo sebe dijake, in se skazoval gostoljubnega moža. Na njegovi mizi ni manjkal nobeden slovenski časnik, nobena slovenska knjiga; dasiravno bogoslovec ex professo, vendar je tudi gojil lepe znanosti, in večkrat še sam kakšno cerkveno pesem zložil. Vendar tukaj ni bilo obstanka za njega. Leta 1861. ga pokliče rajni nepozabljivi škof A. M. Slomšek v svoj kapitel, in mu tu izroči nadzorništvo čez ljudske šole in profesuro pastirne, dvoje težkih bremen, za ktera je le bila prikladna železna strpljivost V o g r i n o v a in goreča ljubezen do znanosti in omike. Preučil je v kratkem vse politične naredbe zastran šolstva, in si sestavil za svoja predavanja celo pastirno v slovenskem jeziku. Naj se ta veliki trud ne zgubi. On si je moral stvarjati novo znanstveno terminologijo,

škoda, da bi se ti spisi njegovi zavrgli. Naj eden njegovih učencev poskuša spise zbrati, in po potu naročevanja natisniti dati; — bode to lep „mnenosynom“, et increscet novus liber slovenicus. Kot učitelj je bil ljubljeno od svojih učencev zaradi milega srca in prostodušnosti. Unemal je z očetovsko ljubeznijo bogoslovce za sveti pa težavni njihov poklic, zraven tega je bil pridni delavec v škofovski pisarnici. Ni bil ravno prijatelj praznih form v občevanju z ljudmi, ali v njegovem srcu so cveteli zmirom čisti dobro- in blagohotni nameni. Leta 1868 so ga imenovali rimski papež za stolnega prošta, predlani (1868) je zavoljo oslabilih telesnih moči zapustil profesuro pastirne, in mislil je uživati bolj mirno dni svoje starosti. Božja previdnost nam ga je še prezgodaj vzela. Slutil je nekako svojo bližnjo smrt. Letos na Dušno si je poiskal mesto na pokopališču rekši prijateljem: „leta 1870 ne bom doživel.“ Zgodilo se je tako: 11. dan grudna 1869. se je preselil v bolji svet. Kar je storil kot odbornik mariborske čitalnice in podpiratelj vsake narodne naprave, še je v živem spominu vseh mariborskih domoljubov. Naj te kratke vrstice hvaležnega prijatelja in nekdanjega učenca ohranijo še dolgo njegov spomin.

Na Ponikvi 20. grudna 1869.

čena je govorica, da se ima grof Wrba imenovati za ministerskega prvomestnika. Vse ostane kakor je, dokler se državni zbor ne izreče za spravo ali proti njej. Posl. Spiegel je izdelal zmerno, spravi prijazno adresno. Že zdaj je 70 poslancev spravi prijaznih.

Omenili smo nemškutarsko in nemško sleparijo, katero so z zaupnicami na ministerstvo in z ustavovernimi adresami počenjali nemški mestni odbori in filisterska društva po šegi ljubljanskega „konstitucionelnega.“ Zdaj tem ljudem stara „Presse“ sama jako dobro posveti v kot, kamor spadajo. „Te adrese — pravi — so storile toliko kot nič. Še toliko sape ni bilo, da bi klopotec, ki vrabce straši, zagibal. Saj se ve, kako take adrese postanejo. Na en migljaj od zgoraj nasvetuje ministerski liberallec zaupnico na „svobodomiseln“ vladne možé in drugi mestni očetje prikimajo. Saj stroškov ni treba več kot za eno polo lepega papirja, kamor se adresa lepo spiše in pa dveh dvajsetic za en telegram v dunajski časopis. V ministerstvu imajo pa nekaj makulature več. Resno ljudi to toliko moti, kakor tista politična lirika in proza, ki se kaže pri banketih med pečenko in vinom.“ Tako „Presse.“

Česki listi naštevajo vladi vse njene dozdanje grehe proti spravi in sporazumljenju. „Pol.“ piše: Sprava s Česko se mora delati pošteno in z vsem ljudstvom. Nemci naj obdržé svojo ustavo ali naj jo spremené; mi bomo celo vsa njena liberalna načela vzeli v last; na svojih ustavnih tleh naj se Nemci uravnajo, kakor njim koristi in mi jim bomo kakor vsem drugim narodnostim podali prijateljsko roko. Ako pa se bo govorilo o spravi, mora se govoriti dostojno, da bomo mogli odgovarjati. Ako se ima rešiti državna misel, potem se mora konec storiti strahovanju, katero je rodila polit. pristranska strast, potem naj se poskusi povzdigniti se nad sebičnost posameznih svojbin, ki imajo v državi samo eno zaslugo, da so namreč zavrlj in osmešili vsako poskušnjo do sprave. Nad glavami teh svobodni sovražnih demonov naj si narodi podadé roke, predno se v novič loté mériti svoje moči drug proti drugemu.

Praga ima zopet svojega župana, t. j. mestni odborniki so si župana izvolili, moža, o katerem beremo v „Pol.“, da je njegova poštenost, pravičnost in značajnost v največjih časih med praškim prebivalstvom — in to je domoljub g. Fridrik Hancke. O novem županu se trdi, da ima nenavadne in obširne vednosti, neomadeževan značaj, npravno resnobo in možko častljivost. Kakor znano pa se vlada malo briga za take lastnosti, ona samo tirja, da je izvoljenec privrženec njene stranke, to pa jej deklarant Hancke ni. Počakati bo torej treba, ali vlada volitev potrdi. Bilo pak je zadnje čase brati, da vlada ne bo potrdila nobenega deklaranta. Potem zna Praga dolgo čakati na mestnoga župana, kajti česka ogromna večina gotovo nikdar ne izvoli „verfassungstreulerja.“ Zanimivo je, da so Nemci sami takrat volili deklaranta profesora Kořistko.

Iz Rima vedo nemško-avstrijski časopisi poročati, da je na čelu tistih avstrijskih škofov, kteri niso za dogmatiziranje papežev nezmotljivosti, slavni hrvaški Strosmajer.

V splošni kongregaciji rimskega cerkv. zbora je med drugimi govoril dunajski kardinal Ravšer. Govor je bil o protiverski filozofiji.

Tudi med Poljaki so še Slovanje, kterim divjanje dunajskega časopisja, posebno Giskrove nove „Presse“ ne ugaja. Smolkov list „Dziennik Lvovski“ odgovarja s poljskega stališča temu listu in slovanožrt-nim listom s temi besedami: „Nesramnost, s katero se Nemci z nami bojujejo, in pa trdovratnost njih, s katero hočejo mesta, ki bi jim dobiček dajala, pridobiti, sili nas vse moči napeti, da se varujemo teh kobilic iz zahoda, ki požró naše blagostanje. Boji s Tatari in Turki nas niso take uničili, oslabil in demoralizirali, kakor ti s paragrafi zavarovani, zunanjemirni, pa sistematično namerjeni napadi zahodnih Germanov.“

Razmere med Rusijo in Avstrijo pojasnuje časopis „Nord“ rekoč, da je sicer Ruska za ohranjenje

miru, da se pa ne bo strašila vojne, ako jo bo tirjala ruska korist ali ruska čast. Na Avstriji bode mnogo ležeče, kam se bode vaga nagnila. Dobro bi bilo — pravi „N.“, ko bi se v Avstriji to prepričanje udomačilo ter bi potem avstrijski časniki menj razdražljivo govorili.

Tiho brez vsega prestolnega govora se je odprla bavarska zbornica. Prvosednik in (razen enega uda) so vsi v prvo pripravljajočo komisijo izrebrani udje patrijotične stranke.

Kakor je iz novoletnih govorov raznih evropskih mogotcev, Napoleona, Bismarka itd., razvidno, zvoní se povsod zvonček miru. Ker pa je čas že minil, da bi posamezni možje zgodovino delali, utegne nas tudi upanje, da to leto ne bode nikjeri v Evropi bojnega viharja, jako lahko ogoljufati.

Španski iskalci kralja so iz Florence za gotovo zvedeli, da mladoletni vojvoda iz Genuve ne sprejme kraljeve krone, ker se temu brani njegovamati, kakor bi že njegov strijc Viktor Emanuel rad videl svojega varovanca na španskem prestolu. Ker je ta stvar tako iztekla, odpoveduje se general Prim in vsi drugi ministri ž njim vlade. Pričakuje se zdaj, da bode novo ministerstvo na krmilo prišlo, ki bode imelo za nálog, različne stranke med seboj spraviti.

Razne stvari.

* (Čitalnica Mariborska). Gospod Janko Pajk, izbran za našega tajnika, ne more se lotiti tega opravila. Zatorej skličem gg. ude po društvenih pravilih v občni zbor dne 15. t. m. zvečer ob osmih, da se izbere drugi tajnik za tekoče leto ino drugi odbornik, če bi se novi tajnik izbral izmed dosedanjih odbornikov. Prvosednik.

* (Prošnja). Ker mi 1. Zvonovega lista za nove naročnike pomanjkuje in ker bi bili stroški preveliki, ko bi se ves 1. list moral še enkrat natisniti, uljudno prosim vse tiste gospode, katerim sem „Zvon“ na ogled poslal, ki se pa ne mislijo nanj naročiti, da bi mi 1. list „retour“ poslali.

Zvonov vrednik.

* („Zvon“), dolgo pričakovani lepoznavski list za Slovence, je začel izhajati in te dni nam je prišla prva številka v roke. Če nas je razveselila že zunajna čedna oblika — tisk oo. Mehitaristov na Dunaji —, razveselil nas je tem bolj lepi, raznovrstni notrajni zadržaj in gladka, čista slovenščina, v kateri so pisani vsi sestavki. Na 16 drobno tiskanih straneh nam je prinesel „Zvon“ pesniškega berila treh pesnikov: „Lovec“ (Levec), „Pri zibeli“ (J. Stritar), „Drobne pesmi“ (M. Valjavec). Vrednik Stritar je začel daljši roman z naslovom „Zorin“ v pismih; J. Ogrinec nadaljuje svoje že v „Glasniku“ začete „obrazce iz narave“ in je začel sedanjemu letnemu času primerno slikati zimo. Prav veselo se bere Stritarjeva „Klasična podoba“: „Dijogen pri Sokratu.“ Znani zakonski razdor med Sokratom in njegovo neljubezljivo soprogo je vedelo pisateljevo šaljivo pero na tako naravne, vsakdanje podloge postaviti, da bi se človek pri tako razloženem položaji moral čuditi, ko bi Ksantipa ne bila Ksantipa. — Predelo: „Literarni pogovori“ je v prvem listu uvod tem pogovorom, od katerih si za prihodnost mnogo, mnogo obetamo, ker jih je začel spisavati g. Stritar sam, kterege smemo brez vsacega pretiravanja šteti med literarno in estetično najbolj izobražene Jugoslovane. H koncu je dodan „slovenski glasnik“, v katerem g. Fr. L(avec) podaja kratek pregled „vsega, kar se prikaže količkaj znamenitega na polji slovanske literature in umetnosti.“ Tako je že prvokrat „Zvon“ prav prijetno zazvonil po slovenski zemlji, naj bi se njegov glas še dolgo let razlegal po domovini, tako da bo tudi o sebi smel z Goethejem reči: vivo voco, mortuos plango, fulgura frango! Zlasti prvo si je baje postavil za svojo posebno nalogo, kakor sam piše:

„Zvon“, da govorim zopet v podobi, ne bode

klical na „sicilijanske večernice“ in „bartolomejske noči“, tudi ne bo ognja naznanjal ne toče odganjal; vabil bo, če ne ravno v cerkev, za to so drugi zvonovi, pa vendar v neko svetišče, kjer kraljuje pokoj po trudu, mir po prepiru, ljubezen po sovraštvu; kjer se od vseh strani zbirajo, spoznavajo in navdušujejo in pač tudi radujejo sinovi ene matere, združeni v ljubezni do nje, v ljubezni do vsega človeštva. Morda privabi — in to je tista moja skrivna želja, domači „Zvon“ glas, kakor glas iz srečnih otročjih let, tudi katerega, ki je pozabil svojo mater, da se verne zopet v njeno naročje! —

Zloga imenuj se zvon,

Mir naj prvi poje don!“

Slovenci naj mu donajajo mnogo kovi, dušne in telesne, da bo mogel svoje glasove melodično ubrati in da mu ne bo treba kakor marsikteremu drugemu literarnemu početju med Slovenci po kratki delavnosti že biti „plat zvona“. Ali je vredništvo dobro storilo, da je legiralo z r-om; to naj sodijo jezikoslovci, najbolje pa še, če o tem sploh ne sodijo, da se zopet ne vname kakšna abecedna vojska.

* (Strašen požar). O požaru, kterege je že omenjal naš tržaški dopisnik, beremo zdaj v goriškem listu: 27. t. m. ob enajsti uri po noči je začelo po Gorici tužno zvoniti za ogenj; po mestu je bil videti močan odsvit od požara in zdajci se je zvedelo, da gori sloveči Ritter-jev ameriški mlin v Stračicah (10 minut od mesta, v nižavi na Soči.) Ravno leto je preteklo, od kar je pogorelo poslopje nekdanje cukrarnice (v mestu), in že zopet druga, še veliko večja nesreča! Mlin je imel 5 nadstropij; povsod se je gibalo in vrtele noč in dan vse polno čudovitih strojev in koles, da je gledavca mamilo, in zdaj so videti le še ostanki teh priprav izmed groblje razvalin! Čisto nič ni bilo moč rešiti v mlinu, akoravno ima g. lastnik svoje posebne (lepe uniformljene) gasivce in so tudi mestni gasivci, se ve da, po koncu bili. Vsa pomoč je veljala lo drugim poslopjem, predivnicama, svilni in za bombaž, pa veliki žitnici, katerih strehe so se neprenehoma močile. Čudno je sosebnost to. Lani, ko je bila pogorela cukrarnica in je dotična zavarovalna družba izplačala znesek, za kterege je bila fabrika zavarovana, naročila je (družba), da se morajo napraviti v Stračicah, kjer je tudi vse zavarovano, na mlinu posebne železne lestvice za gasivce in cevi za spuščanje in speljanje vode po vsem poslopji, ko bi začelo kje goreti. Potrosilo se je neki za te naprave 20 tisoč gold. Zdelo se je nemogoče, da ne bi se pri takih pripravah ognju v okom prišlo. Vse zastoj; grozni element je osramotil vse človeške iznajdbe. Ogenj je nastal v petem nadstropij zaradi tega, pravijo, ker je bila počila ena gazna cev. Dasiravno so se delale po gostem, vsak teden menda, gasivne poskušnje, — ko je prišel čas, resnično gasiti, ni ga bilo, da bi bil odtaknil pipe vodnih cevi. — Delavci, vsi prestrašeni, so drli doli, in ko se je zvedelo, zakaj, so djali sicer brž od 4. navzdol vsa nadstropja pod vodo, ali, ker so težke mašine iz gorečega 5. nadst. doli padale in podove predrle, razprostrl se je ogenj po vsem mlinu.

Razen mlina je začela že tudi goreti hiša tik njega proti jugu, kjer stanujejo nekteri uradniki ali čuvaji.

* (Razpisana služba). Pri c. k. okrožni sodnji v Celji je razpisana služba svetniškega tajnika, (rathssecretär). Znanje slovenskega jezika se tirja kot bistveni pogoj. Služba nosi 1000 gl. na leto in se naj prošnje oddadé do 15. januarja.

* („Domovina“) naznanja v svojem zadnjem listu, da neha izhajati, ker se ni hotel nihče oglasiti, ki bi bil slaboglasni list prevzel od sedanjega vrednika. Kakor je „Dom.“ živela, tako je umrla — nespokorjena: še zadnji trenotek udriha po „Slov. Narodu“, in dokazuje, da je — „Sl. Nar.“ vladen list!!! Če „Dom.“ tudi nič ni obveljalo, nekaj je srečno dovršila, logiko svojega vrednika je popolnoma doglala ad absurdum! Mi bi takih njenih pajčevin nikdar ne bili trgali, zlasti ker smo prepričani, da goriški Slovenci niso take muhe, da bi mogli obtičati v tako slabi prji. Zdaj pa, ko nam

bi „Dom.“ niti odgovarjati ne mogla, tem bolj hočemo molčati, dasiravno nam sicer olikani vrednik „Dom.“ nikdar v izgledih ni pokazal, kaj se pravi — nobel biti. Goriški Slovenci pa se bodo imeli zdaj bolj kakorkdaj povprašati, kako se bodo njih zadeve vredno zastopale po častnikarstvu.

* (Za službo gimnazijskega direktorja) v Mariboru se je bajè oglasilo 13 ponudnikov. Slišati je, da imata g. prof. Gutscher v Mariboru, in dr. Lindner v Celji največ upanja, da se enemu izmed nju podeli jako imenitno vrsto.

* (Čitalnica v Kranji) napravi dne 6. januarja 1870 ob 8. uri zvečer dobrodelno besedo s sledečim načrtom: 1. Govor. 2. Slovan. Moški zbor od A. Försterja. 3. Strunam. Čveterospjev od Jenko-ta. 4. Pobratimija. Samospjev moški od Jenko-ta. 5. Glasba na glasoviru. — Potem veseloigra: Gospod Čapek, ali: Kaj me nihče ne pozna? — Po igri bo tombola. Čisti dohodki te vselice so namenjeni za zimsko obleko ubogi kranjski šolski mladini. V ta namen je vstopnina stavljená za osebo na 50 soldov, za rodovino na 1 goldinar; hvaležno se tudi sprejme vsak večji dar. Slovesna delitev bode potem v nedeljo 9. januarja v čitalnični dvorani ob 4. uri popoldne, h kateri vse dobrotnike uljudno vabi Čitalničin odbor.

* („Slavija“) se prav marljivo organizuje. Iz Žavca se nam naznanja, da je znani rodoljub g. Janez Hausenbihler prevzel okrajno zastopništvo imenovane banke. Slišimo prav za gotovo, da bo društvo v kratkem začelo sprejemati zavarovanja proti ognju.

* (Slovenske čitalnice) so večidel stare leto prav veselo sklenile in vesele pričakovale novega. Mnogoštevilnih dopisov o staroletnih veselicah ne bomo priobčevali, ker jih je preveč in so si preveč podobni. Veselilo nas bo in radi pa bomo tiskali, kader se nam bo iz naših čitalnic poročalo, kako je ena ali druga pospešila narodno stvar.

* (Iz otoka Madagaskar) prinašajo angleški listi novico, da se je zadnje leto ves ta na vzhodni strani Afrike ležeč otok pokristijanil. Kraljica na Madagaskaru je bila namreč že pred dvema leti prestopila k kristijanstvu in zbrala okrog sebe nekoliko angleških uradnikov. Poganski popje in narod pak so ostali do zadnjega leta v malikovavstvu. Zanimljivo je, kako se je narod spreobrnil, ker spominja na prve čase razširjanja krščanske vere med nami. Ko so namreč popje iz celega otoka zbrali se pred kraljico, da bi jej svojo in narodovo nevoljo zaradi tuje novotarije tožili, razšli so se uradniki po deželi v tako imenovane „svete vasi“, kjer so bili sedeži malikov. Tam so našli gromade in ljudstvo razložili, da maliki ne bodo goreli, ako so bogovje. Skušnja je učila, da leseni in židano oblečeni madagarski bogovje niso zdravi iz ognja prišli. Ljudstvo je vprašalo, kaj naj zdaj moli, ko malikov več ni. Poslalo se je torej po deželi mnogo učenikov, ki z veličanskim vspehom delajo za krščanstvo. Madagaskar šteje skoro 5 milijouov duš, torej je prostor, kterege je tako omika pridobila, jako znamenit.

* (Politično društvo „Trdnjava“) na Koroškem je v svojem zboru 27. decembra izrekla, da se vjema z načeli in tirjatvami, ktere so zastopali in zahtevali pravi slovenski zastopniki v štajerskem, kranjskem in goriškem deželnem zboru. Živila zedinjena Slovenija! Živili gg. dr. Vošnjak, Herman in tovarši — dr. Zarnik — dr. Tonkli in dr. Žigon! Nadejamo se, da se načelom teh gospodov v prihodnjih zborih odločno pridružijo tudi drugi, že znani rodoljubni poslanci.

* (Ljubljanska policija) ima zdaj toliko mestnih očetov stražiti, kader se med platnenimi rjuhami poté za mestni blagor, da se v ondotni „zvezdi“ lahko ljudje do krvi pobijajo, in vendar ni priklicati nobenega „postavnega očesa“ v policijski uniformi. Tako namreč poroča „Triglav.“ —

* (Liberalno). Izdatelju Slovanom sicer nikakor ne prijaznega, proticerkvenega lista „Freiheit“, g. Zimmermannu c. k. namestništvo ni hotelo podeliti avstrijskega državištva. Zimmermann je sicer velik klativitez in je nekđaj kot lajtnant služil v c. k. avstrijski armadi, torej je že užival avstr. drž. pravice.

* (Nemškutarija na Kranjskem je prišla na kant). Zadnji „Tagblatt“ prinaša prav lep popis čitalniške besede v Sodrašci. Popis kaže, da je bila beseda skoz in skoz slovenska v besedi, petji, govorih in smislu. Nas veseli, da narodno gibanje že našim nasprotnikom toliko imponira, da ne morejo o njem drugače govoriti, nego s spoštovanjem. Naj bi si nemškutarji dobro zapomnili, da je njih upiranje prazno in da se bo razbilo nad značajnostjo slov. ljudstva, in naj „Tagblatt“ ne pozabi, da bo moral o slov. gibanju spodobno poročati, če bo sploh še hotel poročati, kaj se godi na Kranjskem.

* (Iz Slov. Bistrice) nam naznanja čitalnični odbor, da napravi v nedeljo 9. januarja zvečer besedo z govorom, petjem in tombolo.

* (Iz Žavca) se nam naznanja: Žavska čitalnica je imela 26. decembra volitev novega odbora, 1. jan. pak je volil odbor izmed sebe predsednika, njegovega namestnika in pa tajnika. Izvoljeni so odlični domoljubi in sicer: za predsednika g. Janez Hausenbihler, posestnik v Žavcu; za namestnika g. Jakob Janič, trgovec v Žavcu; za odbornike gg.: Jože Jeraj, župnik, Dragotin Žuža, posestnik, dr. Jože Tarbauer, zdravnik, vsi v Žavcu, Matija Resnik, mlinar in posestnik v Kosazah; za namestnike odbornikov so izvoljeni gg.: Anton Žuža, župan in posestnik, Franc Roblek, veliki posestnik, mlinar in mesar v Žavcu, Martin Holobar, posestnik v Kosazah in Jakob Janežič, posestnik v Grižah, za tajnika pak g. Gustav Potočnik, učitelj v Žavcu. Ob enem se je izdelal načrt veselice, h katerim se že zdaj uljudno vabijo vsi domoljubi. Žavska čitalnica bo napravila sledeče veselice: 16. januarja, beseda s tombolo in plesom; 30. januarja, veliki ples; 6. februarja, beseda na spomin Vodnikov; 13. februarja, veliko streljanje na tarčo; 27. februarja, beseda s tombolo in plesom; 20. marca, beseda potem streljanje na tarčo; 24. aprila, beseda na spomin letnega dne otvorenja čitalnice; 1. maja, izlet; 22. maja: beseda in ples; 6. junija: izlet; 16. junija, beseda, igra, godba in petje. — Lepa vrsta veselice, katerih najbi se okoličani prav marljivo udeleževali!

* (Predelska železnica). Dolgo že nismo nič slišali o njej; samo toliko se je vedelo, da inženirji v Gorici svoje načrte izdelujejo. Zdaj se bere po časnikih, da je vse že dovršeno in poslano na Dunaj, kjer ima priti ta zadeva pred državni zbor. — Kolodvor Goriški ima priti v tiste njive med Podturnom in Št. Petrom. Nadaljevala skoz Dol proti Trstu se za zdaj ne bode ta železnica, ampak se združi od Gorice naprej s sedanjo, južno, in sicer tako, da se naredi dvoje kolovozov iz nove postaje do nje, eden od Podturna doli proti Rubijam za Trst, drugi proti sedanjema kolodvoru za v Italijo.

P. (Z Dunaja). Kakor prejšnja leta Janežičevemu „Sl. Glasniku“, tako so letos tudi Stritarjevemu „Zvonu“ glavna podpora — slovenski dijaki, „Zvon“ ima namreč, kakor slišim, naročnikov: na ljubljanski gimnaziji 140, na goriški 115, na mariborski 53, na novomeški 46, na dunajski univerzi 45.

Tiskovna pravda „Sl. Nar.“

pred porotno sodnijo celjsko 13. decem. 1869.
(Dalje.)

Zagovornik g. dr. Razlag blizo tako-le spregovori: Slavno sodišče! Ker so vsi zatoženi članki pisani v slovenskem deželnem jeziku, drznem se nasvetovati, kako naj se denes obravnava, tako da se bo mogel pravnik z mirnim srcem nadejati razsodbe, ki bo zares ustrezala pravici. Ravno v mnogojezični Avstriji se čisto primerava, da morajo porotniki soditi o člankih, ki jim morebiti niso popolnoma jasni, ker imamo v jezikovem znanju več stopinj. Treba pa mi je samo omenjati, da so porotne sodnije posebno pripravne zbujati pravno zavest, treba mi je samo kazati na razvoj ljudstev vsega sveta, in treba mi je opomniti na nagibe, ktere je imel državni zbor pri posvetovanju porotne postave. Naj laglje bomo tudi mi dodali svojo betvico k silno

potrebnemu sporazumljenju v Avstriji, če bomo razvideli potrebo, da uživajo vsi narodi enake pravice v državi. Drznem se obračati pozornost slavnega sodišča na §. 13. občnega sodnijskega postopnika, ki še povsod velja, tedaj per analogiam tudi denes tukaj velja in ki se glasi: „Obe stranki kakor tudi njuna pravna zastopnika se imajo v svojih govorih posluževati jezika v deželi navadnega (der landesüblichen sprache) itd. V pretres je treba tudi jemati dvorni dekret dne 22. dec. 1835, št. 106, ki je k temu paragrafu bil dodan, in ki se od besede do besede glasi: „Stranke so obvezane vsem pismom ne spisanim v sodnijskem ali v katerem izmed deželnih jezikov, ktera se imajo pri sodnji rabiti v prepirnih ali neprepirnih rečeh, prilagati poverjene prestave v sodnijski jezik ali v kterege izmed deželnih jezikov.“ Jasno je že iz teh postavnih določil, v katerem jeziku imamo denes tukaj obravnavati. K tem določilom pa je prišel še čl. XIX. drž. osnovnih pravic, ki se glasi: „Enakopravnost vseh v državi navadnih jezikov v šoli, uradni in javnem življenju država pripoznava.“ Ravnopravnost je tu naravnost izrečena in postala veljavna, kajti tu omenjeni čl. XIX. se ne sklicuje na posebno izvršilno postavo, ktero bi imel izdelati ali potrditi državni zbor, kakor je bilo to n. pr. potrebno pri postavi gledé družeb in javnih shodov. Da izvršilne postave ni treba, vidi se posebno, če beremo naše ustave §. 11. lit. m. kjer se na koncu pravi „in tam zapisane postave“ — po vsem tem noben pravnik ne more dvojiti, da imamo čl. XIX. naših osnovnih pravic tako tolmačiti, kakor predpisuje civilni postopnik sodnijski, da je sodnijski jezik tisti jezik, ki je deželni jezik, če ni predpisan poseben sodnijski jezik, kakor je predpisan v italijanskem in gališkem postopniku. Nikakor pa ni nemški jezik že sam na sebi sodnijski jezik. Le na Dalmatinskem, kjer velja italijanski postopnik, niso deželni jeziki tudi sodnijski jeziki, ampak je sodnijski samo laški jezik. Tudi kazenski postopnik od leta 1853 in pa porotna postava gledé jezikov nič ne omenja, torej obe postavi pustiti v miru dozdanje postavne določbe in v Avstriji sploh ni mogoče, da bi deželni jeziki ob enem ne bili tudi sodnijski jeziki. Ako na dalje pomislimo, da je naša vlada zadnjih 20 let izdajala državni zakonski list v vseh po avstrijskih deželah navadnih jezikih in da je še le kasneje skrbela za autentične prestave; ako pomislimo, da smo pod toliko razupito Bahovo vlado dobili juridično-politično terminologijo za jugoslovanske jezike; ako pretehtamo, da imamo razen občnega sodnijskega postopnika, ki bode v kratkem prestrojen izšel, vse postave preložene v slov. jezik, n. pr. državljanski zakonik, kazenski zakonik, kazenske pravde postopnik, rudarsko in menjično postavo: ako vse to premislim, sklepam jaz, da so deželni jeziki tisti, ki se goveré v dotični deželi in v katerih se izdaja državni zakonski list. Izjemal bi le Armence, cigane itd., katerih tudi nahajamo v Avstriji, ali vsi drugi jeziki so deželni, kjer ne velja laški sodnijski postopnik, sevé da s tem dostavkom, da je laški ali slovenski jezik le tam tudi deželni jezik, kjer ga občinstvo sploh govori in umé, nikakor pa ne na gorénjem Štirkem ali na Avstrijskem pri enakih obravnavah. Prestave pa, slavna gospoda, so zelo sitne stvari (heiklesachen), ker je kakor vsakdo ve in o čemur se najlaže pravnik prepričujejo, malokdaj najizvedenejšemu jezikoslovcu mogoče — in če je poleg tega tudi še podučen o dotičnem predmetu — popolnoma smislu in duhu jezikovnemu primerno prestavljati v druge jezike. Zarad tega se kaj redko rabijo tolmači in človek bi mislil, da bi smel v Avstriji pač francoski ali angleški jezik biti tuj jezik, ki potrebuje tolmača in da bi se razen tega smel tolmač le rabiti v onem slučaju, kterege sem gori omenil, če deželni jezik ni tudi sodnijski jezik. Pri obtoženih člankih vse odvisi od jezikovega duha in ali je duh denašnje prestave pravi ali je prestava le v besedah pravilna, to bodem še kasneje imel priliko razložiti. Duh jezikov živi le v ljudstvu in sodnik ima visoko in prijetno nalogo nekinčano pravo iskati, biti skala sredi penečih valov med strastimi političnih strank. Mislim tedaj, da bodo gospodje porotniki veliko lažje

sodili, če se bodo kakor veli postava ozirali na izvirne besede obtoženih člankov, posebno ker so vsi g. porotniki zmožni slovenskega jezika, med tem ko ima nemški jezik veliko tujek, ki se zlasti v visoki politiki zelo razločujejo od nemškega jezika med prostim ljudstvom navadnega. Pismeni, v politiki rabljeni nemški jezik imajo popolnoma v svoji moči le tisti, ki so dovršili gimnazijo. Če bodo pa g. porotniki presojali btožene spise v izvirnem slovenskem jeziku, ne bode jim samo sodba lažja, ampak zadostili bodo s tem tudi postavi. To se tudi prav lahko zgodi. Samo naj se pomisli, da so leta 1862. v Gradcu pri sodnji laški obravnavali, ker so sodniki in državni pravdnik znali laški in jaz sam sem zagovarjal, pa tolmača celo nič nismo rabili; isto leto se je ravno tako v Gradcu vsa pravda od konca do kraja obravnavala slovenski. Tudi v Ljubljani se dandenes brez vsake ovire zmerom obravnava v slovenskem jeziku. Mislim torej tudi, da bomo denes slovenski obravnavali, ker so obtoženi članki pisani v slov. jeziku, ker morajo g. porotniki prav pazljivo slediti dokazovanju in ker so vsi g. porotniki zmožni slovenskega deželnega jezika. Nasvetujem tedaj, naj slavno sodnišče sklene, da se naj denes razpravlja v slov. deželnem jeziku.

Državni pravdnik temu ugovarja: Porotniki so izbrani in med njimi vidim može, od katerih si ne morem misliti, da bi razumeli obtožene članke v tem slovenskem jeziku, čeravno jim je navadni jezik znan. Menim tedaj, da bode celo obtožencu koristilo, ako se tudi nemški obravnava, da g. porotniki prav razsodijo.

Po polurnem posvetovanju ob 1/2 11. uri naznani g. predsednik sledeči sklep sodnišča: Sodnišče je nasvet g. zagovornika zavrglo vsled članka XIX. drž. osnovnih pravic, in ravno vsled te postave in oziraje se na to, da zna vsak g. porotnik eden ali drugi deželni jezik, da je branitelju tožbe kot tožniku, kakor tudi g. zagovorniku in obtožencu samemu na voljo dano v enem ali drugem jeziku govoriti porotnikom, bode se obravnavalo nemški. (Dalje prih.)

Za Janežičev spominek:

G. Jerše v imenu gorénjegraških rodoljubov pri veselici nabranih . . . . . 5 gld. 60 kr.
Čisti dohodek tombole v ta namen napravljene na starega leta dan v mariborski čitalnici 9 „ 51 „
Vkup . 15 gld. 1 kr

Denašnji izdaji je priloženo 500 vabil na naročbo tednika „Osten.“ Vsem listom vabila nismo mogli priložiti, ker smo premalo iztisov dobili.

En koncipijent,

kteri je slovenskega jezika zmožen, se precej vzame v avokaturno pisarnico dr. Lorbera v Mariboru. (1.)

Vinograd in zemljišče na prodaj.

Blizo Celja in Žavca, v jako prijetnem kraju, je na prodaj vinograjsko posestvo. Vinograd leži na solčno stran in meri 4 orale. Poleg njega ima posestvo 8 oral gozda, in pa okolo 6 oral travnikov, njiv in vrta. Na posestvu stoji lepa gosposka hiša, vincarija, kmetijsko pohoštvo, dve vinski kleti. Tudi je ravno tam na prodaj že stoječa vinska preša.

P. n. kupci naj se izvolé obrniti do vrednika „Slov. Naroda“, kjer bodo zvedeli ceno in pa ime ter napis lastnikov. (3)